

Onbevleete ontvangenis

De rooms-katholieke kerk heeft in 1854 door paus Pius IX het dogma aangenomen van de ‘conceptio immaculata’, de onbevleete ontvangenis. Dit houdt in dat de erfzonde niet van toepassing zou zijn op Maria: haar eigen geboorte zou niet onder de invloed van de erfzonde vallen, doordat zij vol was van de genade Gods (Lucas 1:48). Binnen de r-k kerk heeft dit dogma een lange, wat omstreden, voorgeschiedenis, waaronder een feest van de onbevleete ontvangenis (8 december).

Dit dogma wordt vaak verward met de ‘incarnatie’, de leer rond de bijzondere geboorte van Jezus. Volgens de meeste christenen, niet alleen de katholieken, valt de conceptie van Christus niet onder het regiem van de erfzonde. Het is juist die vrijwaring van Christus van de erfzonde die logischerwijs geleid heeft tot de overtuiging, eerst in het katholieke volksgeloof en daarna als officieel dogma, dat ook zijn moeder een speciale status moest hebben. En inderdaad, als de conceptie van Christus niet onder de erfzonde viel, dan is er een redenering op te bouwen dat dit ook voor zijn moeder moest gelden.

De tweede leerstelling die hiermee vaak wordt verward is die van de maagdelijke conceptie. Maria is, volgens de meeste christelijke groepen, als maagd zwanger geworden. Deze leer stoelt op verschillende schriftteksten, o.a. Jesaja 7:14 en Matteüs 1:23.

De Kerk van Jezus Christus deelt de traditie dat Maria maagd was, maar heeft over de onbevleete ontvangenis een heel duidelijke opinie: de kerk gelooft niet in een erfzonde. Volgens de Kerk van Jezus Christus wordt ieder geoordeeld naar eigen werken en geloof: de mensheid ligt niet onder persoonlijke veroordeling door de val. Deze laatste heeft wél geresulteerd in de sterfelijkheid van de mens, maar de mens is geheel vrij om tussen goed en kwaad te kiezen. De menselijke keuzevrijheid is zo gebaseerd op een positiever mensbeeld dan die van het traditionele christendom: de mens is een erfgenaam Gods, hier op de aarde om te leren en te kiezen in volle vrijheid, zonder aanvankelijke veroordeling. Om deze reden worden baby’s in de Kerk van Jezus Christus dan ook niet gedoopt: zij ontvangen een zegen, maar worden pas gedoopt als zij zelf goed en kwaad kunnen onderscheiden.

Kortom, door het afwijzen van de leerstelling van de erfzonde, vervalt niet alleen het tegenstrijdige concept dat onschuldige kleine kinderen zondig zouden zijn, maar vervalt bovendien het theologische probleem dat tot het dogma van de onbevleete ontvangenis heeft geleid.

Oorspronkelijke tekst: Wouter van Beek, emeritus hoogleraar culturele antropologie